

گفت‌وگو با زهرا خلیلی دانش‌آموزی نابینا که با پشتکار بر مشکلات غلبه می‌کند

مهدیه مسیبی

اوج لذت از باور توانایی

از ریاضی گرفته تا سایر درس‌ها. ● برای مطالعهٔ درس‌ها بیشتر وقت‌ها برای خودم نقش معلم را بازی می‌کنم. صدای خودم را هنگام توضیح درس‌ها ضبط می‌کنم و با صدای خودم درس می‌خوانم. البته برای مطالعهٔ درس ریاضی تنها این روش را کافی نمی‌دانم و همراه این روش، به کمک معلم مهربانم، سرکار خانم متین‌آرا، دست‌ورزی هم می‌کنم.

● در برخی مسئله‌های ریاضی به اندازه‌گیری و استفاده از وسایلی مثل خط‌کش، گونیا و نقاله نیاز است تا بتوان مسئله را حل کرد. در چنین مواردی چه کار می‌کنی؟ ● بله درست است. در میان تجهیزات خط بریل یک مجموعه وسایل داریم که در اندازه‌گیری از آن‌ها استفاده می‌کنیم. مثلاً خط‌کش بریل و گونیا و نقلیهٔ بریل که عددها و اندازه‌ها روی آن‌ها نوشته شده‌اند. مهرهای جبری لوح حساب را هم برای رسم کردن بعضی شکل‌ها به کار می‌گیرم.

● برای امتحان‌های درس ریاضی در طول این چند سال، به‌ویژه در دورهٔ اول متوسطه، چه کار کرده‌ای؟ آیا برای پاسخ دادن به سؤال‌ها از کسی کمک می‌گیری؟

● شاید حضور در مدرسهٔ استثنایی که همهٔ بچه‌ها مثل هم هستند، برایت راحت‌تر بود. چرا این انتخاب را داشتی که در مدرسهٔ عادی کنار بچه‌های بینا درس بخوانی؟

● بله حق با شملت. ولی راحتی و آسایش هم برای هر کسی باید حدود مشخصی داشته باشد. به

نظرم یکی از گام‌های موفقیت برای هر انسان، مقایسهٔ او با همسالانش توسط خود لوست. من بیشتر زندگی‌ام را در کنار افراد عادی بودم؛ در کلاس‌های قرآن، کلاس‌های زبان و بسیاری از فعالیت‌های دیگر. وقتی خودم را با افراد عادی مقایسه می‌کردم و می‌توانستم توانایی‌هایم را با آن‌ها مقایسه کنم، خیلی لذت می‌بردم.

● کتاب‌ها و درس‌های مدرسهٔ استثنایی چه تفاوتی با کتاب‌ها و درس‌های بچه‌های معمولی و بینا دارد؟

● درس‌ها که تفاوت چندانی با هم ندارند. فقط خواندن و نوشتن افراد نابینا و افراد بینا با هم تفاوت دارد.

● فرد نابینا با کتاب‌های بریل راحت‌تر ارتباط برقرار می‌کند. درس‌هایی را که کتاب‌های آن‌ها بریل نیست، چطور مطالعه می‌کنی؟ ● بیشتر کتاب‌های ما به خط بریل نوشته شده‌اند. فقط کتاب‌های بعضی از درس‌ها به صورت صوتی هستند که من فکر می‌کنم اگر تمام کتاب‌ها به صورت بریل باشند، بهتر است.

● اصولاً چطور درس‌ها را مطالعه می‌کنی و نمر بن‌ها را انجام می‌دهی؟

چند نفری پشت میز و نیمکت‌های خود در کلاس بنشینید. چشم‌های خودتان را با یک دستمال بپندید و از یک هم‌کلاسی بخوانید چند سؤال ریاضی را به صورت متنوع، مثل جبر، هندسه، معادله و غیره، برایتان بخواند و سپس بدون نگاه کردن شروع به حل آن‌ها کنید. احتمالاً با مشکلاتی روبه‌رو می‌شوید. چرا که ما پیش از هر حسی به بینایی متکی هستیم.

حالا در این شماره می‌خواهیم با دختری هم سن و سال شما گفت‌وگو کنیم که نابیناست. دورهٔ ابتدایی را در مدرسه‌ای گذرانده است که همه نابینا بودند، اما دورهٔ متوسطه را به خواست خودش به مدرسه‌ای آمده است که همه بینا هستند و او تنها دانش‌آموز نابینا در «دبیرستان شهید نجف» در شهر ری است. همهٔ دبیران، به‌ویژه دبیر ریاضی‌اش، در امر آموزش خیلی با او همراه هستند. زهرا خلیلی پایهٔ نهم است و آن‌قدر پرتلاش، پیگیر و باحوصله است که در یادگیری شکست برایش بی‌معناست. با او به گفت‌وگو نشستیم تا بدانیم چطور درس‌های ریاضی را یاد می‌گیرد و چگونه از پس امتحان‌ها برمی‌آید. زهرا لگوی خوبی برای همهٔ ما است.

● غیر از کتاب‌های درسی آیا مطالعات دیگر هم داری؟ اگر بلسه، چطور و چگونه؟ مثلاً به کتاب‌های صوتی هم گوش می‌دهی؟

● بلسه مطالعه غیردرسی هم دارم؛ بیشتر در زمینه‌های علمی و تخیلی.

اگر برایم مقدور باشد،

مستقیماً از طریق خواندن کتاب‌های بریل مطالعه می‌کنم. در غیر این صورت به کتاب‌های صوتی گوش می‌دهم.

● شنیدیم حافظ کل قرآن هستی. از چه زمانی حفظ قرآن را شروع کردی و چه زمانی این حفظ کامل شد و تاکنون چه موفقیت‌هایی در این زمینه داشته‌ای؟

● بلسه، به لطف خدا من حفظ قرآن را از هفت‌سالگی شروع کردم و به مدت سه سال حفظ کل قرآن شدم. پدر و مادر عزیزم همراهان همیشگی من بودند و هستند. خدا را شکر می‌کنم که توانستم توفیقات زیادی کسب کنم. از جمله اینکه توانستم به ترجمه آیات قرآن هم مسلط شوم. از مهم‌ترین مسابقه‌هایی که در آن‌ها شرکت کرده‌ام، مسابقه‌های بین‌المللی کشور امارات است که من در سال ۱۳۹۷ به نمایندگی از جمهوری اسلامی ایران در آن نوره از مسابقه‌ها شرکت کردم. آن دوره از مسابقه‌ها بین ۶۳ کشور برگزار شد که بنده رتبه چهارم را به دست آوردم. دارای مدرک معادل لیسانس رشته «علوم قرآن و حدیث» هم هستم. در مسابقه‌های کشوری هم بارها رتبه‌های اول را کسب کرده‌ام.

● خانم متین آرا معلمت هستند. ایشان چقدر در موفقیت‌هایت در دبیرستان مؤثر هستند؟

● در این ۹ سال که به مدرسه رفته‌ام، سرکار خانم متین آرا یکی از بهترین معلم‌های من بوده‌اند. قبل از ورود به دبیرستان شاهدنجمه من بیشتر نگران بخش هندسه بودم. ولی با زحمات

● در تمام امتحان‌هایم سرکار خانم میرطلایی زحمت خواندن سؤال‌ها را برایم می‌کشیدند. در امتحان ریاضی، تمام سؤال‌های حسابی را خودم بدون هیچ کمکی حل می‌کنم. در خصوص سؤال‌های هندسه نیز معلم مهربانم، سرکار خانم متین آرا تصویر سؤال‌ها را برای من رسم می‌کنند و از من می‌خواهند که داده‌های سؤال را در قسمت‌های معین شده، با استفاده از لوح و قلم، بنویسم. بعد از آن با لمس کردن شکل، خودم به پاسخ می‌رسم.

● در دوران ابتدایی کدام درس‌ها را بیشتر دوست داشتی و حدوداً معدل چقدر بود؟

● در دوره ابتدایی در هیچ درسی مشکلی نداشتم. علاقه‌ام هم به درس ریاضی خیلی زیاد بود. همیشه معلم عالی بود.

● در حال حاضر در دوره متوسطه به کدام درس‌ها بیشتر علاقه داری و درس ریاضی را چطور مطالعه می‌کنی؟

● درس‌های ریاضی، فیزیک، شیمی و قرآن را خیلی دوست دارم. برای مطالعه درس ریاضی سعی می‌کنم بیشتر مباحث را برای خودم توضیح بدهم.

● ریاضی به تمرین و تکرار نیاز دارد. برخی درس‌ها هم حفظ‌کردنی هستند. با درس‌هایی مثل ریاضی که باید آن را یاد گرفت، چطور برخورد می‌کنی و اگر به مطالعات بیشتر درباره موضوع‌های ریاضی نیاز باشد چه کار می‌کنی؟

● بلسه من هم فکر می‌کنم که ریاضی درسی است که در زندگی کاربرد بسیاری دارد و به همین دلیل باید آن را خوب یاد گرفت. سعی می‌کنم ریاضی را طوری که برایم لذت بیشتری دارد یاد بگیرم. گاهی وقت‌ها با کشیدن نقاشی روی کلفذ بریل ریاضی را برای خودم خلاصه می‌کنم. گاهی هم فرمول‌های ریاضی را روی کلفذ بریل می‌نویسم و از روی نوشته خودم بلتدبند می‌خوانم. برای کسب اطلاعات بیشتر هم معمولاً از کتاب استفاده می‌کنم، یا از معلم‌انم کمک می‌گیرم.

بسیار ایشان مشکلات من در این بخش حل شد. ایشان تنها دبیر ریاضی بنده نیستند، بلکه من در طول این چند سال که در محضرشان بوده‌ام، از اخلاق ایشان بسیار چیزها آموختم. صبوری، مهربانی و خوش‌سختی ویژگی‌هایی هستند که به من هم انتقال داده‌اند.

● شنیده‌ام گلدوزی هم می‌کنی. اوقات فراغت خودت را چطور می‌گذرانی؟ اهل نقاشی و سایر هنرها هم هستی؟

● قبلاً از کرونا به کلاس‌های شتاب می‌رفتم. البته به ورزش گلبال در تیم ملی هم دعوت شدم، ولی به دلایل خطرانی که فکر می‌کنم دارد ترقم، گل‌سازی، نقاشی و کارهای هنری دوخت و دوز و درست کردن جلدادی هم از سرگرمی‌هایم هستند. معمولاً قرآن می‌خوانم، با خواهرم بازی می‌کنم، کتاب داستان می‌خوانم و گاهی هم می‌نویسم.

● هر کسی ممکن است موفقیت را به گونه‌ای تعریف کند. به عنوان آخرین سؤال چه تعریفی از موفقیت داری؟

● از نظر من موفق بودن یعنی دنبال کردن هدف‌ها با وجود همه مشکلاتی که ممکن است برای انسان دام گسترده باشند. اگر انسان بخواهد به قله‌های موفقیت برسد، نباید چیزهایی مانند شرایط جسمانی او را از رسیدن به هدفش باز دارد.

● موفقیت‌های روزافزون برایم آرزو داریم.